

ROZSUDOK V MENE S. REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobcu: **G. I. L. so sídlom A.**, IČO: X., zastúpený Mgr. T. K., advokátom, U., proti žalovanému: **J. Š. – V., H.**, IČO: X., zastúpený JUDr. R. H., advokátom, **Š. o zaplatenie 1 717 667,10 Sk s príslušenstvom**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. mája 2010 č. k. 4 Cb 25/2000-488, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. mája 2010 č. k. 4 Cb 25/2000-488 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi 63 038,41 eur s 19,95% úrokom z omeškania od 01. 01. 2000 do zaplatenia, ďalej sumu 5 527,57 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku uplatnenej istiny a príslušenstva žalobu zamietol a uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 10 443,83 eur do 3 dní na účet právneho zástupcu. V časti o zaplatenie sumy 1 341,47 eur konanie zastavil.

V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že právny predchodca žalobcu S. Š. S. B., pobočka K., zastúpená riaditeľkou Ing. J. Š., uzatvoril so žalovaným dňa 15. 04. 1994

úverovú zmluvu č. X., na základe ktorej mu bol poskytnutý dlhodobý úver na kúpu prevádzkovej jednotky vo výške 3 534 500,-- Sk pri úrokovej sadzbe + 5% nad základnú sadzbu. Podľa zmluvy sa žalovaný zaviazal úver splácať vo výške a v lehotách podľa čl. III. odsek 1 a úroky mesačne vždy podľa stavu k 15. dňu bežného mesiaca s tým, že úver bude splatený najneskôr do 15. 04. 2000. Ďalej v čl. IV. bod 4 bolo medzi stranami dohodnuté, že ak žalovaný neuhradí splátku úveru, resp. úroky, v dohodnutý deň a nepožiadá o ich prolongáciu, S. okrem iného môže zvýšiť úrokovú sadzbu zo sumy nezaplatenej splátky o 14,50% nad základnú sadzbu a ďalej môže odstúpiť od úverovej zmluvy a záväzkov z nej pre ňu vyplývajúcich. Žalobca so žalovaným uzatvoril dva dodatky k tejto úverovej zmluve, a to dodatok č. 1 zo dňa 16. 07. 1996 a dodatok č. 2 zo dňa 28. 04. 1997, ktorým došlo k zmene splátkového kalendára v čl. III. bod 1 úverovej zmluvy, splatnosť úveru zostala zachovaná v pôvodnom znení. Žalovaný návratnosť úveru zabezpečil zmluvou o zriadení záložného práva č. X. zo dňa 15. 04. 1994, ktorej predmetom bola nehnuteľnosť zapísaná na LV č. X. k. ú. K., ako pozemok parc. č. X. – zastavaná plocha vo výmere 576 m², stavba – súp. č. X postavená na pozemku parc. č. X. s charakteristikou objekt. Zmluva nadobudla účinnosť 29. 04. 1994 a vklad záložného práva bol povolený príslušným katastrálnym úradom pod č. V 190/94 dňa 04. 05. 1994. Z dôvodu nesplácania úveru žalovaným žalobca pristúpil dňa 14. 09. 1999 k odstúpeniu od časti úverovej zmluvy, týkajúcej sa splátkového kalendára – čl. III. ods. 1 úverovej zmluvy. Podľa aktuálneho výpisu z bankovej knihy bol žalobca v omeškanií so splácaním úveru a posledný obrat bol evidovaný ku dňu 07. 07. 1999. Ku dňu podania žaloby žalovaný dlhoval z titulu poskytnutého úveru na istine 1 717 667,10 Sk, na riadnych úrokoch 281 684,30 Sk, na zmluvných úrokoch z omeškania 105 491,-- Sk, na zákonných úrokoch z omeškania 103 076,-- Sk, na poplatkoch za vedenie účtu 700,-- Sk a na nákladoch z titulu realizácie záložného práva sumu 4 823,20 Sk, spolu 2 213.405,60 Sk. V priebehu konania, keďže pôvodne bola žalobcom S. S., a. s., došlo k postúpeniu tejto pohľadávky postupne až na terajšieho žalobcu. Súd prvého stupňa na námietku žalovaného, týkajúcu sa výšky zostatku dlhu, vykonal znalecké dokazovanie a na základe tohto zistil, že stav dlhu z poskytnutého úveru k 10. 01. 2000 bol taký, že na istine žalovaný dlhoval sumu 1 717 707,10 Sk, na úrokoch 180 798,47 Sk (tieto potom boli zo strany žalobcu upravené na sumu 180 728,32 Sk, keď ohľadom sumy 70,15 Sk bola zobrať žaloba späť). Na omeškaných úrokoch podľa znaleckého posudku žalovaný dlhoval sumu 202 043,86 Sk, aj táto suma bola znížená o sumu 40 243,30 Sk, keďže v tejto časti po námietkach urobených žalovaným, zobrať žalobca návrh späť a žalobca zobrať žalobu späť aj ohľadom sumy 100,--

Sk, keďže náklady na výkon záložného práva neboli v sume 4 823,20 Sk ale vo výške 4 723,20 Sk, takže žalobca zobral žalobu späť celkove ohľadom sumy 40 413,40 Sk čo sa rovná sume 1 341,47 eur. Predmetom žaloby teda zostala istina vo výške 1 717 667,10 Sk ako je uvedená v žalobe, poplatok za vedenie účtu vo výške 700,-- Sk, riadne úroky vo výške 180 728,32 Sk, čo zodpovedá sume 1 899 095,42 Sk, po prepočte suma 63 038,41 eur a z tejto žalobca požadoval úrok z omeškania vo výške 19,95% od 01. 01. 2000 a ďalej požadoval zaplatenie sumy 161 800,56 Sk, čo je 5 370,79 eur a táto suma zodpovedá kapitalizovanej hodnote úrokov z omeškania tak, ako ich vypočítal znalec v znaleckom posudku po znížení o sumu 40 243,30 Sk a ďalej žalobca požadoval náklady na realizáciu záložného práva vo výške 4 723,20 Sk, čo zodpovedá sume 156,78 eur. Spolu 5 527,57 eur, z ktorej sumy žalobca úrok z omeškania nepožadoval. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh žalobcu na zaplatenie istiny vo výške 1 717.667,10 Sk, zaplatenie poplatku za vedenie účtu vo výške 700,-- Sk, na zaplatenie riadnych úrokov vo výške 180 728,32 Sk, spolu 1 899 095,42 Sk, po prepočte na platnú menu euro 63 038,41 eur je dôvodný a tiež je dôvodný jeho nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 19,95% od 01. 01. 2000 do zaplatenia, čo vyplýva z úverovej zmluvy. Dôvodný je nárok žalobcu aj na zaplatenie kapitalizovaných úrokov z omeškania vo výške 161 803,56 Sk čo sa rovná sume 5 370,79 eur a nákladov na realizáciu záložného práva vo výške 4 723,20 Sk čo zodpovedá sume 156,78 eur. Žalovaný (chybne uvedené v odôvodnení „žalobca“) uzavrel úverovú zmluvu so S. S., a. s., čo vyplýva z toho, že síce v úverovej zmluve je nesprávne uvedený subjekt S. Š. S. v B., pobočka K., avšak obom stranám bolo zrejmé, že 15. 04. 1994 tento subjekt neexistoval a išlo len o nesprávne označenie subjektu S. S., a. s., Mestská pobočka K. Uvedené vyplýva aj z jednotlivých dodatkov, uzavretých 16. 07. 1996 a 28. 04. 1997, ktorými menili pôvodnú úverovú zmluvu č. X. zo dňa 15. 04. 1994. Len nesprávne označenie subjektu v pôvodnej úverovej zmluve nemôže viesť k záveru, že túto úverovú zmluvu uzatvárala S. Š. S. v B., pob. v K., pretože z výpisu z Obchodného registra je zrejmé, že tento subjekt zanikol k 31. 03. 1994, a teda 15. 04. 1994 už túto úverovú zmluvu uzatvárala S. S., a. s., Mestská pobočka K.. Podľa výpisu z Obchodného registra je zrejmé, že S. S., a. s., so sídlom N.B., bola zapísaná v Obchodnom registri 01. 04. 1994, a teda 15. 04. 1994 bol úver žalovanému poskytnutý týmto subjektom.

O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že uložil povinnosť žalovanému zaplatiť náhradu trov konania žalobcovi v celkovej výške 10 444,83 eur v zmysle ust. § 142 ods. 3 O. s. p.

V časti úroku z omeškania nad sumu 5 370,79 eur (161 800,56 Sk) a riadneho úroku nad 5 999,08 eur (180 728,32 Sk) návrh žalobcu zamietol. Úrok z omeškania bol žalobcovi priznaný podľa § 369. v spojení s § 502 Obch. zák.

Proti tomuto rozsudku v časti výroku, ktorým bolo návrhu žalobcu vyhovené, podal odvolanie žalovaný, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/, d/, f/ O. s. p.

V odvolaní proti rozsudku namietať, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je dostačujúce, keď z neho nie je zrejmé, z akých právnych skutočností (zmlúv, dohôd, zákonných ustanovení a podobne) považuje súd nárok uplatnený žalobcom za dôvodný a tiež v odôvodnení podľa odvolateľa absentuje vysporiadanie sa s námietkou absolútnej neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy z dôvodu, že v čase uzavretia úverovej zmluvy žalobca, uvedený v úverovej zmluve, neexistoval. Z uvedeného odvolateľ vyvodzuje záver, že poskytnuté finančné prostriedky žalobcom v mene neexistujúceho subjektu možno uplatniť len titulom bezdôvodného obohatenia, ktorý nárok je však premlčaný. Taktiež namieta povinnosť platenia úrokov z úrokov, keď k istine 1 717 667,10 Sk súd pripočítal i riadny úrok vo výške 180 728,32 Sk, čo celkom po prepočte na euro a po pripočítaní 700,-- Sk ako poplatku za vedenie účtu predstavuje sumu 63 038,41 eur a z tejto sumy zaviazal odvolateľa zaplatiť 19,95% úrok z omeškania. Taktiež namietať výšku úroku z omeškania vo výške 19,95% p. a., nakoľko úroky z omeškania v takejto výške považuje odvolateľ za úroky v rozpore s dobrými mravmi.

Žalobca navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd S. republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec v napadnutej časti, týkajúcej sa povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 63 038,41 eur s príslušenstvom a 5 527,57 eur podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Podľa ust. § 497 Obch. zák. zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ust. § 369 ods. 1 Obch. zák. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti a nie je dohodnutá sadzba úrokov z omeškania, je dlžník povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 1% vyššie, než je úroková sadzba určená obdobne podľa § 502.

Podľa ust. § 502 ods. 1 Obch. zák. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa ust. § 101 ods. 2 O. s. p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa priznania nezaplatenej časti istiny, príslušenstva a poplatkov žalobcovi z úverovej zmluvy zo dňa 15. 04. 1994. Žalovaný v odvolaní namietal v prvom rade odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, keď právny zástupca žalovaného z dôležitého dôvodu svoju neprítomnosť na pojednávaní dňa 14. 05. 2010 ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania a súd prvého stupňa ospravedlnenie neakceptoval. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že na 13 vytýčených pojednávaní v priebehu konania sa právny zástupca zúčastnil päťkrát osobne, v dvoch termínoch sa nechal zastúpiť inou osobou (dňa 09. 11. 2007 JUDr. J. D., dňa 16. 04. 2010 JUDr. M. P.). Z uvedeného je zrejmé, že účastník zastúpený právnym zástupcom mal dostatočný čas a priestor využiť

všetky procesné možnosti bránenia svojho práva. Na pojednávanie dňa 20. 10. 2006 sa ospravedlnil právny zástupca žalovaného z dôvodu náhleho ochorenia chrčtice, ktoré ospravedlnenie nedoložil listinným dokladom, na deň 28. 03. 2008 sa ospravedlnil právny zástupca žalovaného z dôvodu lekárskeho vyšetrenia, bez predloženia dokladu, na deň 23. 05. 2008 sa ospravedlnil z dôvodu účasti v klube, na deň 26. 02. 2010 sa ospravedlnil z dôvodu iného skôr vytýčeného pojednávania, bez preukázania pravdivosti tvrdenia, na deň 28. 04. 2010 sa ospravedlnil z dôvodu iného skôr vytýčeného pojednávania, hoci z obsahu spisu vyplýva, že v danej veci bol termín pojednávania na deň 28. 04. 2010 vytýčený dňa 16. 04. 2010 a v inej veci bol termín vytýčený až dňa 26. 04. 2010 a na deň 14. 05. 2010 sa ospravedlnil z dôvodu účasti v klube. Odvolací súd súhlasne so záverom súdu prvého stupňa uvedené ospravedlnenie nepovažuje za dôležitý dôvod, pre ktorý by malo byť pojednávanie v danej veci odročené.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa sa námietkami žalovaného v konaní dostatočne zaoberal a zaujal k nim správny právny názor, keď tieto posúdil ako nedôvodné a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Žalovaný zhodne uviedol, že finančné prostriedky z poskytnutého úveru dostal a použil v podnikaní a tieto riadne nevrátil, t. j. nenamietol, že tieto mu neboli poskytnuté, a to vo výške uvedenej v úverovej zmluve a za podmienok v úverovej zmluve dohodnutých. Ďalej nenamietol, že úverovú zmluvu uzavrel a podpísal. Tieto skutočnosti na základe zhodných tvrdení účastníkov nie sú ani sporné. Z obsahu zmluvy o úvere zo dňa 15. 04. 1994 je zrejmé, že túto uzatvorila a podpísala S. Š. S., ktorá v čase uzavretia úverovej zmluvy prešla transformáciou zo Š. podniku na akciovú spoločnosť s účasťou štátu. Z uvedeného je zrejmé, že v čase podpisu zmluvy už namiesto S. Š. S. mala byť uvedená S. S., a. s. V deň podpisu úverovej zmluvy (aj keď zrejme bola použitá pôvodná predloha) účastníci zmluvy vedeli, s kým uzatvárajú zmluvu, čo potvrdili svojimi podpismi na písomnom vyhotovení zmluvy a vyplýva to aj z obsahu prehlásenia žalovaného zo dňa 15. 04. 1994 (č. 1. 285 spisu). Ako správne uviedol aj súd prvého stupňa, uvedené vyplýva aj z uzavretých následných dodatkov k úverovej zmluve, pri ktorých uzatváraní žiaden z účastníkov zmluvného vzťahu neplatnosť úverovej zmluvy nenamietal a k tejto uzatvorili dodatky meniace sčasti obsah uzavretej úverovej zmluvy už so správnym označením veriteľa (dodatok č. 1 zo dňa 16. 07. 1996, dodatok č. 2 zo dňa 28. 04. 1997). Z dôvodu riadne a platne uzavretej úverovej zmluvy a z nej vyplývajúcich záväzkov nebolo potrebné sa ďalej zaoberať otázkou premlčania bezdôvodného obohatenia. Námietka žalovaného, týkajúca sa neplatnosti

úverovej zmluvy, z uvedeného dôvodu preto nie je dôvodná a právny názor zaujatý súdom prvého stupňa je v tomto smere správny.

Námietka žalovaného, týkajúca sa úrokov z omeškania, nie je tiež dôvodná. Úrok z omeškania bol žalobcovi priznaný rozhodnutím súdu prvého stupňa z uplatnenej istiny ako zostatku dlhu, nezaplateného poplatku za vedenie účtu a zo zmluvne dohodnutých riadnych úrokov ako poplatku za poskytnutie úveru. Preto nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, že bol zaviazaný za zaplatenie úroku z omeškania z úroku z omeškania. Uvedené jasne a zrozumiteľne vyplýva z výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa a z odôvodnenia na strane tri prvostupňového rozhodnutia. Uplatnená výška úrokov z omeškania, priznaná súdom prvého stupňa vo výške 19,5% ročne, zodpovedá v zmysle citovaného ust. § 369 ods. 1 a § 502 ods. 1 Obch. zák. výške úrokov, požadovaných za úvery poskytované bankami, v danej veci S. S., v čase uzavretia úverovej zmluvy, t. j. v roku 1994, tak ako to vyplýva z úverovej zmluvy, uzavretej dňa 15. 04. 1994 čl. I predmet a účel zmluvy (úroková sadzba + 5% nad základnú sadzbu, ktorá je stanovená NBS vo výške 14,5%).

Žalovaný porušil zmluvu o úvere a dodatky k zmluve o úvere, keď v dohodnutej lehote a v dohodnutom množstve žalobcovi peňažné prostriedky nevrátili, preto súd prvého stupňa správne vecne rozhodol, keď uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi zostatok nevráteného úveru a príslušenstva, ako aj nákladov správy a vymáhania úveru.

Odvolačí súd na základe vyššie uvedeného sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa a rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Trovy konania mu v tomto konaní však nevznikli, keď samotné konštatovanie právneho zástupcu žalobcu, že navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť, odvolací súd nepovažoval za vyjadrenie sa k veci, preto mu ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 21. júla 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová